DE SECTIONE CÆSAREA.

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ,

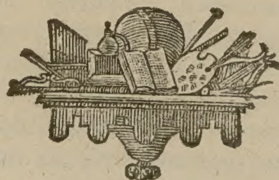
Quas, DEO JUVANTE, & Præside M. FRANCISCO-GUILLELMO LE VACHER, Artium & Chirurgiæ Magistro, *Regiæque Chirurgorum Academiæ Socio, tueri conabitur* PETRUS SUE *Parisinus, in almâ Universitate Parisiensi Artium Liberalium Magister, nec-non Urbis Basilicæ Chirurgus ordinarius, Theseos Auctor.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS;

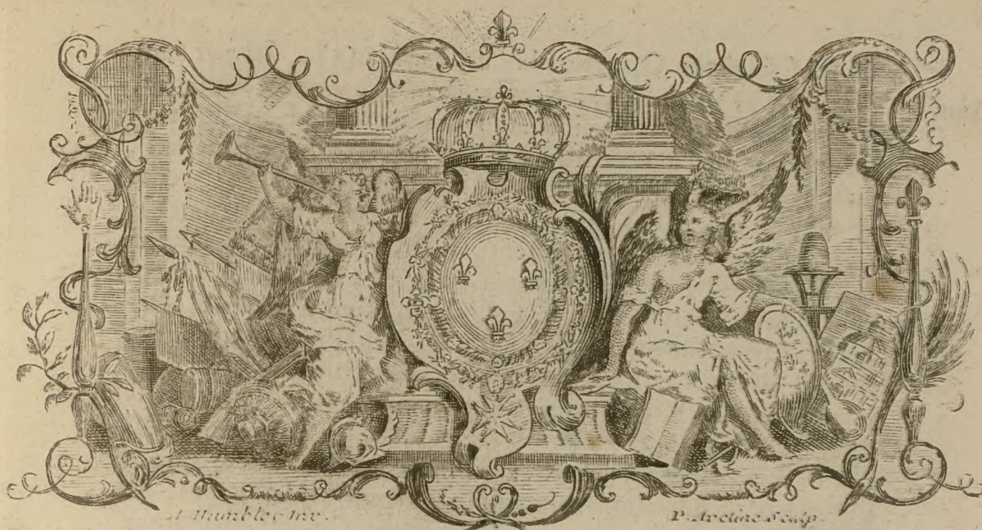
Die 17ª *Septembris, à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam. Anno R. S. H.* 1763.

PRO ACTU PUBLICO
ET
MAGISTERII LAUREA.

Typis P. AL. LE PRIEUR, Regii Chirurg. Collegii Typographi.

M. DCC. LXIII.

D. O. M.

DE SECTIONE CÆSAREA

THESES

ANATOMICO - CHIRURGICÆ.

OMNIUM quas admittit Chirurgia Operationum nullam majus unquàm discrimen inter Authores constituisse quàm Sectionem Cæsaream vulgò dictam, nulliusque plures extitisse aut hostes aut defensores neminem latet. Illi, ut *Guillemeau* (1), *Mauriceau* (2), *Rolfincius* (3), *Solingenius* (4), aliique hanc Operationem periculosissimam habentes terrere clinicorum animos conantur, certam mulieris mortem præsagien-

(1) Lib. de arte obstetr. de Sect. Cæsar.
(2) Lib. de eâdem arte lib. 11. cap. 32.
(3) Obs. Anat. lib. 1. cap. 13. pag. 182.
(4) Oper. Chir. Chap. de Sect. Cæsar.

Rouffetus. do, si suscipiatur Operatio: hi, ut *Bauhin* (1), *Sennert* (2), *Hildan* (3), *Scultet* (4), *Roonhuysius* (5), *Lankrischius* (6), aliique moderatiores, etsi ipsius successum ancipitem teneant, faustissimis tamen repetitisque illius observationibus incitati, matres fœtum aliomodo nunquàm in lucem edituras æquè certæ ac crudeli morti à Chirurgo otioso devoveri ægrè ferentes, ultimum hoc remedium suadent, cujus necessitatem multis in casibus victrici palmâ stabiliunt. Litem adeo gravem ut dirremptum habere nobis fas sit, & sufficiat si casus prædictam celebrandi Operationem præstantissimis ab Authoribus recensitos, simul & modum quo facilius & securiùs institui possit dilucide exposuerimus. Hic forsan Anatomicus requireretur sermo partium saltem earum quæ aut ipsarum malâ conformatione aut defectu, aut aliâ causâ fœtûs exitui obicem præbent. Quoniam autem hanc explicationem non sinunt instituti nostri limites, de his solum modo partibus quæ in sectione Cæsareâ dividuntur Anatomicè dicemus, quas inter cutis, pinguedo, musculi abdominales, peritonæum, uterusque annumerari debent.

EX ANATOMIA.

I.

Cutis. CUTEM fibris membranaceis, tendinosis, ac nervosis implicari, vasis eam imprimisque lymphaticis conspergi, glandulis tùm miliaribus tum sebaceis redundare, papillas in eâ nervosas, substantiamque detegi mucosam ipsamet epidermide velatam omnes norunt Anatomici. Ipsius etiam textus, licet in abdomine constrictior, maximam tamen experitur extensionem, ut in hydrope ac graviditate patet.

I I.

Pinguedo. ADIPOSA membrana nihil aliud est quàm innumera cellularum

(1) Lib. de Part. Cæsar.
(2) Inst. med. & praxis medica.
(3) Epist. de herniâ uterinâ in Oper. pag. 897.
(4) Arment. Chir. tab. de part. Cæsar.
(5) Lib. 2. Obs. Chir. 1. de morb. mulier.
(6) In Act. erud. lips. an. 1693. pag. 229.

congeries inter se communicantium, onctuosoque in iis ab arteriolis deposito succo ingurgitantium. Quam quidem maximè nonnunquàm in abdomine abundare, intimèque cum peritonæo adhærere, cum musculos ipsosque fibrarum fasciculos penetret, experientiâ constat.

III.

Musculi abdominales.

QUOD ad musculos abdominales attinet, singulorum examen privatim hic suscipere inutile dijudicamus. Illos tantum massam cum clarissimo *Vinslow* (1) Dicemus fibris variè configuratis in duas partes facile distinguendis contextam, quarum altera motrix, carnea, spissior, mollis, colorisque plus minusve rubei, venter, altera gracilis, constricta, & albida in unumquodque ventris extremum desinens, tendo aut apronevrosis dicitur pro constrictâ fibrarum dispositione aut expansâ. Decem vulgò numerantur, quinque à singulo latere quorum in medio fasciculus quidam *linea alba* dictus, umbilicusque reperiuntur. A costis tum spuriis, tum veris, sterno, vertebris lumbaribus, ileo & pube pro diverso ipsorum situ principium habent. Hic animadvertere debemus, 1°. Eos qui recti dicuntur duplici involvi aponevrosi ab obliquo interno sive descendente unicuique suppeditatâ, 2°. Aliorum musculorum partem aponevroticam carneosæ accommodari, ita ut hâc mirâ dispositione æqualem præbeant figuram, massamque carneosis, tendinosisque fibris in omni puncto inter-textam.

IV.

Peritonæum.

MUSCULIS abdominalibus cautè dissectis, se se offert peritonæum. Membraneum illum dicimus saccum oblongæ figuræ, textu licet arctissimo extensionis tamen elasticitatisque capacissimo donatum, ut hydrops & graviditas pronunciant. De peculiari ipsius structurâ, variisque productionibus ac reduplicaturis hic nullatenùs agendum censemus: interroganti cuique responsionem dare conabimur.

V.

Uterus.

UTERUS præcipuum generationis instrumentum. In pelvi hypogastricâ situs vesicam inter & rectum in virginibus mulieri-

(1) Traité d'Anat. pag. 486.

bus-ve non gravidis figuram piriformem à parte inferiori inversam, & à posteriori paulo planam, in prægnantibus vero ellipsoidæam exhibet. Tres in partes dividitur quarum superior & latior fundus, inferior cervix, media tandem corpus uteri nuncupantur. Unica ferè semper est (1) & triangularis ipsius cavitas. Triplici vero foramine pervius est, unum inferius, majus, oblongum, in ipsâmet uteri cervice intrà vaginam protuberanti dat orificium uterinum à quibusdam ex peculiari ipsius figurâ *os tincæ* dictum, alia vero superiora, minora, lateraliter in fundo uteri patentia tubis hiant Fallopianis. Duabus constat uterus membranis, alterâ communi à peritonæo subministratâ, alterâ propriâ, & textu præterea spongioso multis pervio cellulis non solum vasis nonnullisque carneis fibris implexis, sed etiam extrinsecùs coopertis, si *Malpigi* fides, vasis in fasciolas collectis, textumque reticulatum efformantibus. (2) Uteri vasa sunt

(1) Duo exempla ambæ uteri cujus cavitas septo medio dividebatur exhibet *Riolanus* anthropograph. cap, 31.

(2) Anno 1753 Clar. *Sue* Scholarum Professor coram Academ. Reg. Scient. Dissertationem legit in quâ, differentiis diversarum in ætatum uteris statutis, demonstravit.

1°. *Duos musculos quorum origo in partibus uteri lateralibus, finis vero in ligamentis latis.*

2°. Duos alios unum in singulo minori ligamento partem uteri posteriorem cum recto connectente.

3°. Fibras quæ ab anteriori mediâ & inferiori uteri parte ad ipsius fundum pergentes, ibique paulatim se se confundentes, in parte posteriori se se expandunt.

4°. Alias in fundo transversas, & inter se implicitas quarum nonnullæ in tubis Fallopianis ligamentisque rotundis se se terminant. Quæ quidem aliis inter-sectæ quarum pars obliquè *ascendit*, altera vero *similiter descendit*. Ex his quoddam resultat corpus reticulatum novarum puerperarum in uteris maximè apparens.

5°. Quatuor musculos triangulares in parte interiori: è tubarum orificiis nati, duo partem uteri anteriorem, alii vero partem posteriorem petunt.

6°. Pro Clar. *Ruisch* musculo uterino (1) duos alios in partibus fundi uterini lateralibus sitos, multisque concentricis fibris implicatos, ex tubarum orificiis ad uteri centrum, volumine sensim augente, propagantibus.

7°. Carneosas fascias uteri partem mediam & inferiorem interiùs componentes directionem tùm transversam tùm obliquam habere, dum illæ quæ in orificio interno conspiciuntur, omnino orbiculares sunt.

8°. Tandem parvulis nec non carneosis eminentiis illas quibusdam

(1) Vid. Tract. de musculo in fundo uteri reperto cùm doctrinâ de secundinarum extractione.

arteriæ, venæ; nervique. Arteriæ à spermaticis hypogastricisque originem ducunt. Spermaticæ numero duæ ab aortâ inferiori ortæ ovaria, tubas Fallopianas, ligamenta lata & teretia primo conspergunt, deinde vero duos dant ramos qui in unoquoque uteri latere descensi tres alios efformant quorum primus uteri fundum, secundus ligamentum latum irrorant, tertius vero usque ad uteri collum pergens propè orificium internum finem invenit. Hypogastricæ arteriæ ab iliacis ortæ post plurimas subdivisiones arteriam tandem pudendam communem dictam suppeditat quæ innumeras uteri lateribus & vaginæ ranmificationes ministrat uterinas auditas, atque tum in superficie, tùm in ipsâmet uteri substantiâ multiplicem cùm arteriis uterinis oppositis anastomoses agunt.

Idem de venis sanguinem residuum ab iisdem locis referentibus, arterias que concomitantibus dicendum, exceptis tamen quod, 1°. Venæ spermaticæ sursùm ascendentes Majorem Anastomosium copiam efforment, unde oritur corpus pampiniforme, 2°. Spermatica sinistra in emulgentem sinistram sanguinem fundat, 3°. Venæ uteri substantiam ita penetrent ut statuto tempore exuberans quâ turgent sanguinis copia in uteri cavum, osculis apertis, stillare queat.

Nervi uterini à lumbaribus, sacris, & intercostalibus oriuntur. Lumbares & sacri partibus non solum internis externisque mulierum genitalibus, sed etiam ambientibus & unicuique inferiori extremitati, crurali & sciatico originem præbendo, ramos suppeditant, inde tanta inter omnes illas partes sympathia. Nervi intercostales tum uterum, tum omnia abdominis pectoris que viscera variis *locupletantur plexibus.*

Præter hæc uterina vasa, venæ etiam lymphaticæ in utero detectæ sunt: quin imo vasa lactea in mulieribus maturam per graviditatem defunctis observata nonnunquàm reperimus.

Uteri ligamentorum latorum, rotundorum, & minorum posteriorum, ovariorum, tubarum denique Fallopianarum descriptionem datâ operâ omittentes, ad Chirurgiam devenire festinamus.

in locis conjungi. Quæ quidem perpendiculari in positione *sitæ, his que* mediantibus, insignes perspici possunt aperturæ plurimis vesicularibus dilucidisque corporibus accommodatæ.

EX CHIRURGIA.

CASUS Sectionem exigentes Cæsaream variè variis ab Authoribus annotantur. Ad hos tamen reduci illos posse cum Clar. *Simon* Judicamus (1).

1°. SI mala ossium pelvis in matre conformatio,

2°. SI tumor durus adest uteri in orificio.

3°. SI scisso utero, in abdomen prolapsus est fœtus.

4°. SI ventrales adsint conceptiones.

5°. SI uteri herniâ laboret mulier.

SINGULI illi casus evolvendi. Sed brevitati, quantum in nobis erit, consulentes, responsionibus magis quam scriptis materiam enucleare conabimur.

I.

Ossium pelvis difformitas.

1°. MALAM ossium pelvis conformationem præcipuam esse causam Sectionem exigentem Cæsaream omnes ferè Authores consentiunt. Quænam vero sit hæc difformitas, sedulò disquirendum. Tunc enim tantum operationem celebrandam arbitramur, quando 1°. Ossa pubis ita ad se invicem approximantur; ut neque manum, neque ullum instrumentum intromittere possit obstetricans. 2°. In pelvis ossibus magnæ adsunt exostoses, magnæ, inquam, minimæ enim partum quidem retardare, non vero omnino impedire possunt. 3°. Pubis depressius est, vel sacrum eminentius (2), ita ut augustior ab iis efformetur apertura, quàm ut egredi possit fœtus. Pravâ vero ossium conformatione existente, atque haud dubiis signis de certâ fœtûs morte edoctus Chirurgus, viis tandem ordinariis partum terminandi impossibilitate cognitâ, operationem tunc celebrabit-ne, an non? *quidam*, inquit (3) *Heisterus*, *suadent in hoc casu rem potius naturæ esse relinquendam* ..... (4) *quibus quidem & ego assentio, quando, & quandiu, ut quandoque fit, gravidæ nullum inde vitæ*

(1) Tom. 2. Mém. de l'Acad. Roy. Chir. deuxiéme partie des Recherches sur l'opération Cæsarienne.

(2) *Pineau* refert lib. 2. de notis virginitatis, aperto mulieris cadavere, partûs in laboribus emortuæ eminentiam osseam dextro in pubis latere observatam fuisse.

(3) Inst. Chir. part. 2. pag. 716.

(4) Vanhorne in Microtechne, ubi de partu Cæsareo.

periculum

periculum imminet. Nos autem censemus cùm optimis authoribus in hoc casu celeriùs operationem celebrandam, neque expectandum donec urgentia accidentia, ut acutissimi dolores, convulsiones, hemorragiæ, illam suadere videantur : salutaris enim artis auxilia tardiora tunc forsan in vanum adhiberentur.

II.

2°. Cum uterini orificii dilatatio talis esse debeat, ut corpus in eâ retentum per illud extrinsecùs transmitti possit, schirrosæ necnon maximæ amplitudinis tumores huic obstantes dilatationi partum naturalem impossibilem reddunt. Quid agendum in hoc casu ? An Sectio Cæsarea instituenda, an potius tumoris extirpatio tentanda ? Observationibus quidem constat feliciter nonnunquam incisam fuisse uteri cervicem (1) pro accelerando partu, cum inter se ipsius parietes cohærerent. Schirrum verò uteri in orificio situm majori periculo non extirpaturum Chirurgum asseverare non audemus. Legitur tamen in Actis Academiæ Regiæ Chirurgicæ (2) celeberrimum *De la Peyronie* de Sarcomate uterini orificii in margine Sito, maximèque ibi calloso in consilium vocatum, tumorem cum eâ è quâ oriebatur callositate extirpari posse judicavit, quodquidem magno cum successu perfecit, & reipsâ sectionem in parte uteri sanâ celebravit. Cùm autem longè aliæ potuerint esse circumstantiæ, cùm de mulieris imminenti vitæpericulo tunc forsan non ageretur, cùm præterea funesta ex Schirri extirpatione partûs in laboribus tentatâ sequi possint accidentia, tum repetitâ partium irritatione, tum ferè insuperabili quæ offendi posset difficultate in mediis pro illorum tumorum amputatione cognitis adhibendis, Sectionem Cæsaream in hoc casu præferendam arbitramur.

Si tumor durus in orificio uteri.

Vaginæ tumores, adhæsiones, callositates, constrictiones hanc ad suadendam Sectionem solas non sufficere dubitandum non est. Quantùm enim libet constringatur vagina, ipsius dilatatio maximâ suâ ab extensibilitate speranda. Observationes præterea diversorum authorum ut *Vateri* (3), *Guillemeau* (4),

(1) Voyez les Essais d'Edimbourg tom. 3. pag. 384.
(2) Vid. Dissert. Clar. *Louis* de Concretionibus calculosis uteri pag. 149.
(3) Dissert. de partu Cæsareo.
(4) De l'heureux accouchement liv. 2. chap. 19.

Lamotte (1), aliorumque evidentissimè probant illos vaginæ tumores, illas adhæsiones ac cicatrices, callositatesque ferro destrui posse, sicque partum facilem reddere. De intimâ labiorum magnorum cohæsione idem dicendum (2).

III.

Si scisso utero; in abdomen prolapsus fœtus.

3°. Non solùm à vehementibus mulierum conatibus pro fœtûs expulsione; sed etiam pravo ab hujus situ, turpique nonnunquam obstetricum ignorantiâ frequentior uteri rupturæ causa repetenda. In hoc vero casu sedulò distinguendum an totus fœtus, aut aliqua tantùm ipsius pars in abdomen inciderit : hoc opus, hic labor est. Ad hæc tamen referri possunt signa utriusque casûs, 1°. totum fœtum ex utero scisso egressum tunc dignoscitur, quando præter communia graviditatis signa dolores huc usque acutissimi subitò sedantur, quando insolitus apparet tumor, paulòque superius quam decet situs, quando partûs doloribus præsentibus, vel prægressis, nulla tamen oris uteri apertura, nullusque aquarum fœtûs fluxus percipitur, quando applicatis in tumorem digitis, quædam fœtûs partes, caput scilicet, brachia, vel pedes distinctè secernuntur, quando tandem in ventriculum pondus insolens persentit gravida mulier (3). 2°. Unam tantùm fœtûs partem ex utero in abdomen transitam animadvertere non æquè difficile : obstetricans enim, manu in uterum demissâ, de partibus in eo contentis, de ipsius rupturæ loco, parteque in abdomen prolapsâ certior fit, ut accidit *Lamotte* (4). His duobus in casibus quid sit faciendum sat perspicuum est. In primo enim Sectionem solam Cæsaream tum matrem, tum puerum, vel saltem alterutrum ex orci faucibus eripere posse neminem latet. De secundo non idem certè statuendum. Modo enim sufficiens pro fœtûs extractione pars in utero remanserit, ea sectioni præferenda, etiam si uteri apertura fœtum amplectens aliquantulùm resisteret.

(1) Obs. 337 & 339.

(2) Vid. *Harvæi* exercit. de partu pag. 345.

(3) Vid. pistor. Differt. de fœtu, rupto utero, in abdomen prodeunte.

(4) Liv. 2. Obs. 313. mulieri gravidæ succurrendæ gratiâ evocatus, fœtûs brachio usque ad scapulam foràs protendente, valdè demiratus est quod, quæsitis pedibus, ipsos ex utero egressos invenerit.

Aperto

Aperto enim abdomine, scissuram augendi idem quoque esset periculum (1).

I V.

Si ventrales adsint conceptiones.

4°. Fœtum aliâ in parte quàm in utero concipi, foveri, ali, & ad certam pervenire posse magnitudinem, frequentiores heu ! huc usque demonstrarunt observationes. Etenim alii in ovariis, alii in tubis, nonnulli in ventre diu permanserunt. Mulierum sic gravidarum diversa fuit sors : aliæ molestum quidem, sed non inimicum pondus plurimos gestarunt per annos (2), integrâ semper fruentes sanitate : in aliis vero omni ope atque opera enixa est alma rerum parens natura ad ipsas illo liberandas onere, felicesque efformati sunt abscessus è quibus putrefacti tristes corporis reliquiæ prospero cum successu extractæ sunt (3). Signa conceptionum ventralium eadem ferè sunt ac illa quæ ad fœtûs in abdomen, scisso utero, prolapsum numero præcedenti exposuimus. Certis verò constat observationibus generalia naturalis graviditatis sympthomata conceptiones has ferè semper concomitari. *Attamen si ventris eminentia insolita eosdem in augendo ac naturalis graviditas gradus sequatur*, si, digito uterinum in orificium introducto, nulla in eo notatu digna sentiatur mutatio, si motus à matre interiùs experti à localibus veniunt transpositionibus separati corporis per seipsum moventis (quodquidem facile agnoscunt mulieres) si tandem tactu, ut docent observationes (4), fœtûs corporis habitudo secernatur, eum in utero jam non esse judicandum. Unum denique datur signum quo distingui potest an in ovario, vel tubâ, an in *abdominis cavo conceptus fuerit fœtus*. Etenim si vagæ parti adhæreat placenta, tumor ex uno latere ad alterum progreditur, quod certè non eveniret, si conceptio in ovario vel tubâ facta fuisset. His omnibus in casibus Sectionis Cæsareæ necessitatem quis non videt ? Ea autem operatio periculosissima pro matre fit, si cum partibus contentis adhæsiones contraxerit placenta : ex ipsarum enim adhæsio-

(1) Vid. *Albini* Dissert. de partu difficili, & *Heisterum* loco citato.

(2) Vid. *Cipriani* epist. de historiâ fœtûs è tubâ uteri viginti & unum post menses extracti, matre salvâ.

(3) Vid. *Bartholinum* de insol. part. viis transact. phil. an. 1724. num. 385, & *Ledran* Obs. 92, tom. 2. cùm litter. Nov. 1732.

(4) Vid. *Dodonæum* pag. 288. Bibl. italique Obs. de *Bianchi*, Janvier 1738. pag. 279.

num ſeparatione funeſtæ hemorragiæ; aliaque gravia ſequi poſſunt accidentia. Hoc etiam eſt quod obſtetricantis animum implicat. Ex unâ parte enim operationis neceſſitatem, certumque fœtûs ſacrificium, ſi non celebretur, ex alterâ periculum vitæ matris imminens, ſi celebretur, propter dubiam placentæ cum aliquâ abdominis parte contentâ adhæſionem, juſtâ incitatus commiſeratione perſpicit. Attamen cùm, derelicto puero, illius ſuæque matris certum ſit lethum, omnia tentare debet extremis malis extrema eſſe opponenda remedia edoctus Chirurgus: Sectio ergo Cæſarea hoc in caſu quam primùm celebranda.

V.

Si herniâ uteri laboret mulier.

5°. TANDEM Sectionem Cæſaream exigere uteri herniam dicimus. Peculiaris autem hìc ſtatui debet diſtinctio, nempè an uterus partibus vicinis adhæreat, an non: in priori caſu dubitandum non eſt, Sectioque protinùs inſtituenda (1), in poſteriori autem uterus cum fœtu reponendus (2). In primo caſu Sectione celebratâ, extractoque puero, ſtatim vel ſaltem poſt aliquot dies, quando ſuâ contractione minor factus eſt uterus, illum in ventrem refundi vult *Heiſterus* (3), mortemque mulieris quæ *Sennert* obſervationi locum dedit, indè deducit quod uterum Chirurgus ſtatim non repoſuerit, futurâ verò vulneris labra conjunxerit. An juſta, an injuſta ſit accuſatio decidere noſtrûm non eſt.

SUFFICIENTIA Sectionem celebrandi Cæſaream motiva quidam authores, ut *Roonhuyſius* (4) habent diverſa partûs obſtacula à fœtu orta. An reipſâ ex hujus parte talia dentur motiva quam pauciſſimis hìc perpendere verbis operæ pretium

(1) *Sennert* lib. 4°. Med. pract. part. 2ª. Sect 2ª. cap. 17°. mulieris gravidæ Obſervationem refert quæ herniam uterinam ita magnam habebat, ut faſciâ illam ſuſtinere, modoque in crus dextrum, modo in ſiniſtrum illam ferre cogeretur. Novem elapſis menſibus, partûs dolores vehementes & diurni fuêre. Inciditur tumor, & ex utero fœtus vivens placentâque extrahuntur.

(2) Legitur *in Ruiſchii* adverſ. Anat. Med. Chir. dec. 2. pag. 25. mulierem poſt ſupurationem in inguine uteri herniâ in hac parte laboraſſe. Quæ quidem uſque ad genua deſcendebat. Subſequentibus autem partûs doloribus, uterum cùm fœtu repoſuit obſtetrix, viiſque ſolitis partum terminavit.

(3) Loco jam citato.

(4) Loco jam citato.

eſt. Ad hæc verò reduci poſſunt partûs obſtacula à fœtu orta;

1°. Si majoris ſit amplitudinis quàm ut foràs egredi poſſit;

2°. Si quàm maximè perverſum obtinet ſitum,

3°. Si aſcitâ, vel hydrocephalo laboret,

4°. Si cum alio fœtu aliquâ parte intimè conjungatur;

5°. Si monſtrum ſit,

In omnibus iſtis caſibus Sectionem Cæſaream celebrari non debere probatu facillimum. Quotidiana tantummodo interroganda experientia: dicemus tantùm ad fœtûs monſtroſi extractionem ferrum vel uncum potiùs quàm operationem adhibendum, quando quidem illa monſtra diù non vivunt, inutiliaque ſunt ſocietati corpora.

Ex dictis concludimus cum D. *Simon* Sectionem Cæſaream nunquam celebrandam, quando oſſa pelvis in muliere benè conformata ſunt, nullumque non naturali diſpoſitione obſtaculum partes molles exibent, quantacunque ſit fœtûs amplitudo, uno verbo, Cæſaream Operationem nullo modo eſſe admittendam, ſi manum in uterum introducere poſſit Chirurgus. Optima hanc agendi operationem methodus nobis nunc deſcribenda incumbit.

Ante Operationem inſtrumenta colligenda, apparatus diſponendus, ægra tandem necnon miniſtri collocandi. Inſtrumenta ſunt ſcalpellum rectum vel novacula, forfex cuſpide obtusâ, ſpecillum cavum, curvæque acus. Apparatus conſiſtit in filis robuſtis vel funiculis, ſpongiis, vino vel decocto vulnerario calido, linamentis carptis, ſpleniis magnitudine atque amplitudine diverſis, & denique faſciâ corporis dictâ. Ægra deinde, emiſſâ prius urinâ, in lectum ſupina eſt collocanda, ipſiuſque tum brachia tum crura minimùm quatuor probe firmanda perſonis.

Ad Operationem rectiùs celebrandam locum inciſionis atramento notari quidam volunt authores (1). Ille verò inciſionis locus diversè à ſcriptoribus aſſignatur. Sectionem enim celebrari volunt alii (2) in parte abdominis laterali propè umbilicum, ſed tribus vel quatuor tranſverſis digitis altiùs, alii (3) digito uno infrà umbilicum, tribuſque vel quatuor

(1) Ut *Thevenin* ſuis in oper. pag. 138, & *Scultet* in arment. Chir. pag. 317.

(2) Ut *Peu* in libro cui titulus *la pratique des Accouchemens p.* 318.

(3) Ut *Thevenin & Scultet* locis jam citatis, & *Gouei* in libro cui titulus, *la véritable Chirurgie pag.* 432.

ab inguine secundùm musculi recti directionem. Nos autem à Chirurgo ad dextrum ægræ latus, si dextrum, vel ad sinistrum, si sinistrum incidere vult, sito, (parvi enim refert, inquit Peu, utrum latus incidatur, modo feliciter celebretur Sectio) sic Sectionem celebrandam existimamus. A quatuor digitis transversis infrà umbilicum usque ad duos transversos suprà pubis lateralem scalpello incisionem facit quâ unâ vel repetitâ vice cutem , adipem, musculosque secare debet, deinde vero peritonæum eodem incidere instrumento, sed quàm cautissimè, ne quid intus temerè lædat.

Ventre satis aperto, epiploon, intestinaque extùs exilientia in parte vulneris superiore retinere debet Chirurgus adjutor, dum ubinam hæreat fœtus probè perspicit operans. Si in abdominis cavo situm habeat, protinùs ille cum secundinis educendus, quod & faciendum quoque, si in tubâ Fallopianâ vel ovario adsit, his providè anteà partibus incisis. Si verò in utero delitescat, hujus visceris substantiæ crassitiem rectè judicare non valente Chirurgo, in eum prudenter scalpellum ferat, ne miserè fœtum lædat, ideòque uterum in suâ parte ferè superiori & laterali, *ut fit in bubonocele, digito indicatore* & *pollice duo ministri transversìm*, si possunt, comprehendant, & in medio partis comprehensæ sufficientem peragat Sectionem Chirurgus, pro inter fœtum parietemque uteri interiorem specillo cavo intromittendo, atque, eo duce, uteri Sectionem usque ad inferiorem ventris vulneris angulum scalpello ampliet (1). Quo facto, à se invicem subitò discedunt duo uterinæ plagæ labra, ita ut apertè distinguantur fœtûs membranæ quæ incidendæ sunt, donec pro illo extrahendo satis pateant. *Tum in uterum cautè injiciuntur* manus, nempè una à singulo fœtûs latere, atque ita ipsum per pedes extrahere tentat Chirurgus.

Vix autem in lucem prodiit infans, cum salutaribus aquis ablui debet, funiculique umbilici ligatura instituenda, dum alter Chirurgus, operationis accelerandæ gratiâ, manum in uterum immittit ad secundinas detrahendas. Sat magna nonnunquam tunc evenit hemorragia quæ verò, se se coercente utero, brevi cessat. Si tamen persistat, ora venarum majorum

(1) In Obs. D. *Soumain* de muliere cui anno 1740. Sectione Cæsareâ fœtus extractus est, notatum est per uteri incisionem vix guttum sanguinis effuxisse, sed solam lacteosam materiam, & quidem parvâ copiâ; tunicas autem uteri lineam crassitie non adæquare.

in uteri vulnere digitis linamentorum interventu ſpirituvini rectificatiſſimo imbutorum tantiſper comprimenda, donec tandem ceſſaverit ſanguinis fluxus.

Liberata muliere, in ventre effuſus ſanguis ſpongiis vino vel dececto vulnerario calido imbutis expurgandus. Partes internas vulneratas ſui non debere cum *Heiſtero* facile aſſentimus, atque immiſſo priùs copaïvæ balſamo alio-ve ſimili, naturæ illas relinqui ſatiùs judicamus. Poſt aliquod temporis intervallum quo ægræ induciæ dantur, roborantibus paululum ut refici queat, linamenta vulneri immiſſa blandè rurſus eximantur, vulnuſque deligetur.

Post uteri inciſionem, fœtûsque & ſecundinarum extractionem, operatio gaſtroraphia dicta celebranda, cujus vero deſcriptionem hic agere inſtituti noſtri ratio non poſtulat. Peſſarium canaliculatum in uterum inſeri cum aliis ſcriptoribus vult *Rouſſetus* (1): ipſius autem uſum condemnat *Goueius* (1). Nos quoque illum inutilem eſſe arbitramur.

Sectione Cæſareâ celebratâ, idem apparatus ac in gaſtroraphiâ diſponendus. Quod verò ad ſitum ægræ in lecto poſt operationem attinet, ita collocanda ut ſuo incumbat vulneri, ut ſic pars humorum noxiorum intùs contentorum, ſanguiſque in abdominis cavo effuſus per vulnus externum faciliùs foràs ejici poſſint. Inſimul verò idoneam victûs rationem, aptiſſimaque tum interna tum externa remedia prudens præſcribat artis Magiſter, eaque continuet, donec ægra convaleſcat, id quod in D. *Soumain* (2) ægrâ quartâ contingebat hebdomade.

(1) (1) *Locis jam citatis.*

(2) Hujus-ce Operationis relatio in tempore quo celebrata fuit evulgata legi poteſt.